

Segona sessió del Grup de Treball de Recursos Hídrics Alternatius de l'Ajuntament de Barcelona

Enginyeria Sense Fronteres

Dante Maschio Gastelaars

dante.maschio@esf-cat.org

30 de maig de 2024

Enginyeria Sense Fronteres

Sobre Enginyeria Sense Fronteres

- Associació Internacional de Justícia Global que treballa en l'àmbit dels drets humans i la provisió de serveis públics i la gestió del territori fa més de 30 anys.
- Tecnologia = eina democràtica al servei del conjunt de la societat i la millora de les condicions de vida.
- Campanya Aigua un dret i no una mercaderia, Campanya Energia i Indústries Extractives, Projectes Sud (Moçambic, Equador i El Salvador)

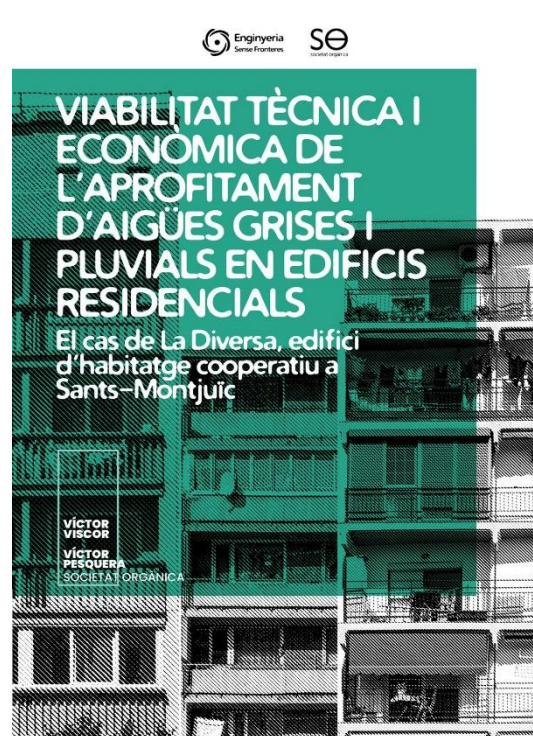
Comunitats Hídriques

[Document \(2022\)](#)

[Document \(2024\)](#)

[Document \(2024\)](#)

Comunitats Hídriques: alguns apunts importants

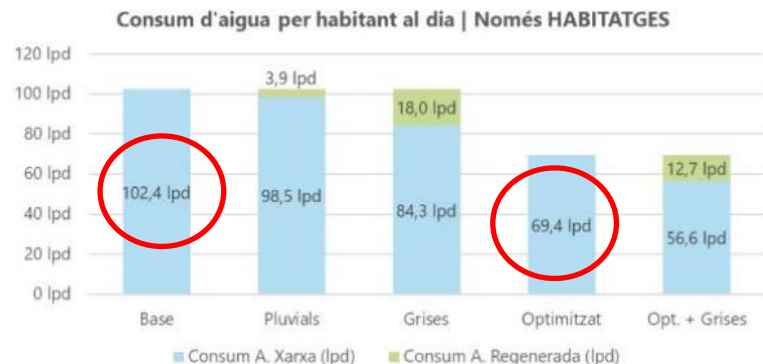

Figura 1b. Consum d'aigua per persona i dia en funció dels escenaris i diferenciant la procedència de l'aigua, tenint en compte els usos dels habitatges.

Optimització

- aparells optimitzats, amb els cabals més eficients.
- Exemples: cisterna de doble descàrrega, limitador de cabals per dutxa i piques, airejadors, etc.
- Inversió per habitatge (10 habitatges): 230€ aprox (pilot Diversa)

Conscienciació, apoderament i sentit comunitari

- La inversió més barata per reduir el consum d'aigua és conèixer quin ús se'n fa i aplicar canvis en els hàbits i estils de vida.
- Comunitat Hídrica: potencial de generar comunitat organitzada i activa en la gestió de l'aigua.
- Bons exemples en l'àmbit del cooperativisme d'habitatge.
- Repte: **la resta del parc d'habitatge.**

Comunitats Hídriques: alguns apunts importants

Amortització

- L'emergència climàtica i el valor de l'aigua fan que el concepte d'amortització deixi de tenir sentit en la nova construcció
- Pilot Diversa: 30 anys (rehabilitació)

Estratègies de cofinançament

- Art 109 TRLA – “finançament d'obres per part de l'administració pública quan aquesta es pugui veure beneficiada” (ref. **capítol reutilització aigües**).
- Art 109 TRLA quinquies - es preveu que la reutilització es pugui incentivar econòmicament a través de, per exemple, la reducció del cànon de control d'abocament (ref. **capítol reutilització aigües**).
- Art 26c) PGDCFC 22-27 possibilitat de cofinançar actuacions municipals que fomentin l'aprofitament de pluvials i grises per al reg de jardins domèstics.
- Art. 25 ordenança Sant Cugat – possibilitat d'incorporar al pressupost municipal una línia de subvencions per comunitats de veïns/es.

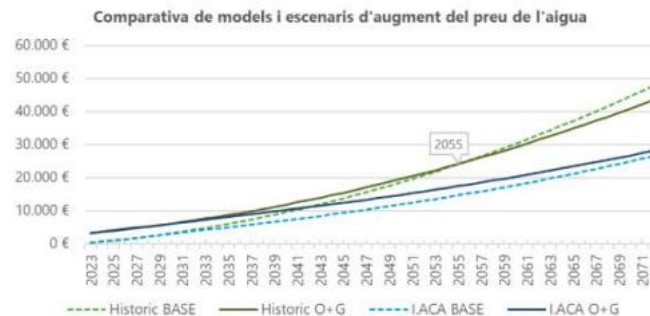

Figura 28. Comparativa dels models estudiats (base, optimitzat i/o grises) i els escenaris de previsió d'augment del preu de l'aigua basat en l'històric i les inversions planificades.

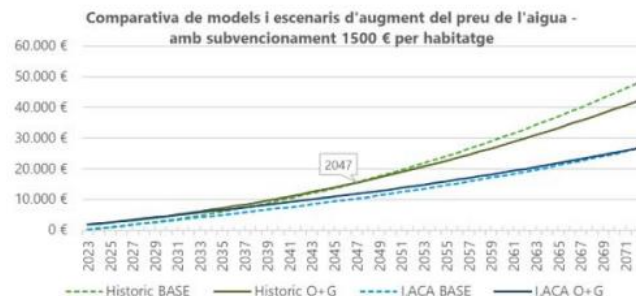
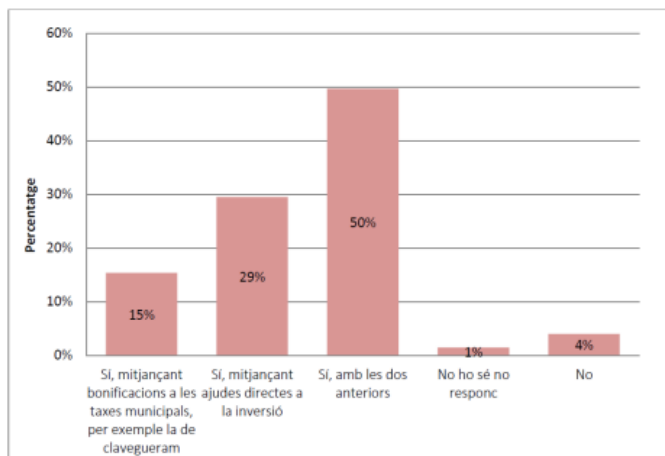

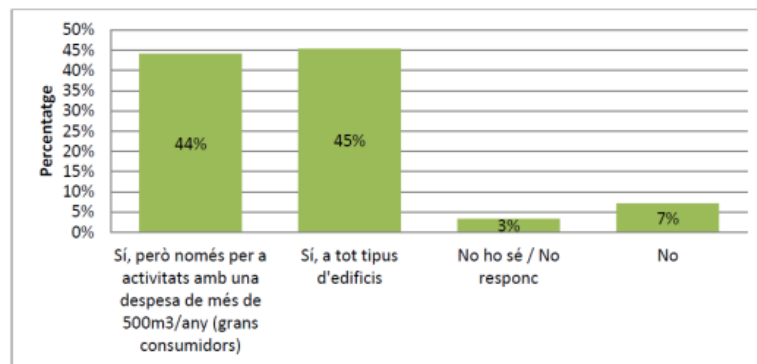
Figura 30. Comparativa dels models estudiats (base, optimitzat i/o grises) i els escenaris de previsió d'augment del preu de l'aigua basat en l'històric i les inversions planificades, per al càlcul de l'amortització tenint present una subvenció de 1500€ per habitatge.

Ordenança Aigües Grises BCN: resultats enquesta

En el cas que edificacions existents privades volguessin instal·lar de forma voluntària aquests sistemes, consideres adequat que es subvencioni amb diner públic aquesta iniciativa privada, que repercuteix en un estalvi general d'aigua per preservar a l'abastament de la població?

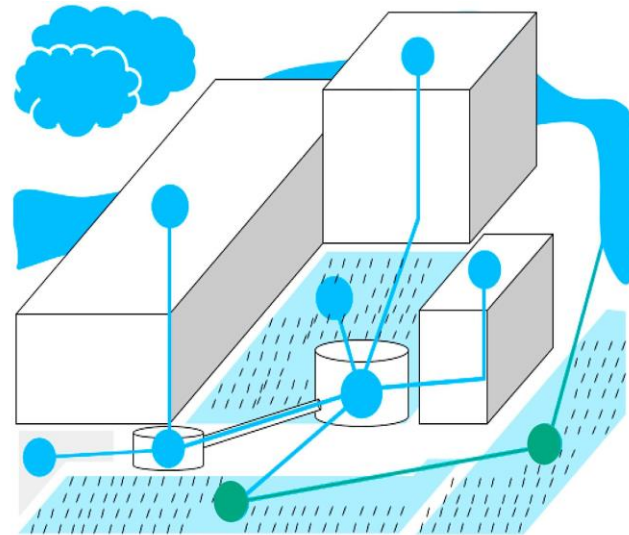
L'àmbit d'aplicació de l'OAG són els edificis de nova construcció i grans rehabilitacions. Serà obligatori per a edificis amb 16 o més habitatges, i qualsevol activitat amb més de 500 m³/any d'aigua consumida a les dutxes o banyeres, com poden ser els hotels, activitats esportives, centres de treball, entre d'altres, en noves construccions i grans rehabilitacions. Consideres que també s'hauria d'obligar en edificis ja construïts que siguin grans consumidors d'aigua, per a incrementar l'estalvi d'aigua potable?

* Afegir les pluvials també a l'ordenança

Comunitats Hídriques: imaginant futurs (im)possibles

- **Cultura de compartir RHA entre equipaments** – permet ampliar-ne l'ús allà on no es generen i hi ha demanda possible
- Sobrepassar les desconfiances en la cessió de la gestió de l'aigua a les comunitats

Conclusions del dictamen jurídic que hem fet

- La manca d'una regulació específica de rang superior en l'edificació no impedeix regulació de municipis: moltes i diverses referències de regulació municipal de Barcelona i ciutats veïnes
- Malgrat això, seria interessant apretar per tal de modificar el CTE i capítol HS4
- L'avenç en la regulació de les aigües regenerades és una oportunitat per avançar en l'aprofitament de les aigües grises i pluvials?
- Normativa actual (TRLA i PGDCFC) preveu mecanismes de cofinançament d'actuacions per regenerades i altres

Com podria ser un dictamen jurídic per la promoció dels RHA a BCN?

- Fer esment a la normativa troncal (DMA, TRLA), i normativa específica de Barcelona (PLARHAB, PECIA).
- Anàlisi d'aquesta en clau de:
 - Assenyalar mecanismes legals interessants.
 - determinar els seus límits, incoherències o obstacles, per tal de proposar canvis o suggeriments.
- Prèviament cal tenir clar els **objectius i àmbit actuació**.

Pla Especial Sequera obliga a municipis de més de 20.000 habitants a elaborar Pla d'emergència en situació de sequera:

- Tots els Plans d'emergència municipals han d'aspirar a aconseguir un estalvi mínim del 5% en Alerta, del 15% en Excepcionalitat i del 25% en Emergència, encara que no superin les dotacions màximes establertes per cada fase.

Protocol actuació per situació de sequera de Barcelona (2018):

- Mesures preventives (prealerta II: requeriment als grans consumidors (superior a 7.000 m³/any) d'elaborar plans d'ús eficient i estalvi)
- Mesures reactives

Algunes idees per al GT RHA:

SEQUERA

- Demanar participació al grup de sequera creat per l'Ajuntament, que fa seguiment de les actuacions municipals en temps de sequera
- avaluar el protocol de sequera de BCN, vigent des de 2018 i activat aquest 2022-2023

GESTIÓ DE LA DEMANDA

- Gestió de la demanda: com fer-la? Per on començar? Impulsar consell conca, coordinació amb actors estil AMB, consell xarxa ATL.

MILLORA ACCÉS INFORMACIÓ I TRANSPARÈNCIA

- Revisió de la tarifa: garantia del dret humà a l'aigua i sanejament, fomentar sistemes d'estalvi amb quotes fixes més baixes
- Implantar sistemes d'indicadors